

bi 4; o njih so izhajala poročila v "Učit. Tovarišu", ki se mu izreka zahvala za njegovo časniško gostoljubje. Društvo je dobilo po naklonjenosti ljubljanske mestne občine svoj društveni lokal; Slov. Sol. Matica plačuje sicer najemno, a ljubljanska mestna občina je za njo prostor adaptirala. Končno je tajnik predložil, da se vpiše J. Dimnik med društvene častne člane (soglasno sprejeto).

Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je društvo imelo v zadnjem troletju prometa 464.925,99 Din, društveno premoženje pa predstavlja vrednost 204.195,81 Din.

Poročili sta bili sprejeti in odboru je bil podan absolutorij.

Po volitvah (in seji, ki je sledila občnemu zboru) se je konstituiral novi odbor tako-le: predsednik dr. Ljud. Pivko; podpredsednik Fran Gabršek; tajnik M. Kovačić; blagajnik Pavel Plesničar; knjižničarka Vita Zupančičeva; odborniki: Ljud. Černež, Rado Grum, dr. Iv. Lah in Ignacij Mlačnik; odborn. namestniki: Ivan Dimnik, Engelbert Gangl in Gustav Šilih; preglednika računov Bogomir Fegic in Ferdo Juvanc.

Izmed predlogov in slučajnosti je treba omeniti: Občni zbor je pooblastil odbor, da po lastni uvidevnosti obdaru revnejše učiteljske kakor tudi prosvetne organizacije z nekoliko poškodovanimi, vendar porabnimi izvodi publikacij SŠM. (Opozarjamo na to prizadeje!)

Za leto 1925. se izda Ped. Zbornik in II. zvezek "Pedag. klasikov" ter tretja, doslej še ne določena knjiga. — Sploh se naj vsako leto izdajo po tri knjige. — Za poznejšo dobo sta avizirani knjigi "Učna snov iz botanike za osnovne šole" in "Učna snov iz zoologije za osnovne šole", obe izpod peresa prof. Alf. Valasa.

Glede nagrad pisateljem in prevajalcem se povzame ključ po društvu književnikov.

Gg. velika župana v Ljubljani in Mariboru se naprosita, naj naredita, da postane naročanje publikacij SŠM obvezno za vse šole oziroma šolska vodstva v njenem področju. — UJU poverjeništvu Ljubljana se naprosi, da napravi za svoje člane obvezno članstvo pri SŠM.

V bodoče se bo spisovanje publikacij SŠM razpisovalo.

Po predlogu odb. nam. Eng. Gangla izda SŠM kot izredno publikacijo knjigo "Mladim učiteljem na pot" s praktičnimi nasveti za delo v šoli in izven nje; načrt napravi predlagatelj sam in prevzame tudi uredništvo, posamezna poglavja pa spišejo pisatelji. — Občni zbor je bil zaključen ob 19. uri 25 minut.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—**1. Počitniški Kosovski izlet.** Na Vel. ponedeljek se je vršil sestanek udeležencev (k) II. počitniškega izleta v Slovenskih Konjicah v "Narodnem domu", na katerem smo sklenili: 1. Program: Ljubljana, Zidani most, Zagreb, Beograd, Niš, Skoplje, Kosovo polje, Skoplje, Niš, Zajčar, Negotin, Prahovo, po Donavi v Beograd (od tu event. v Subotico) Ljubljana. 2. Čas: Prvi dan avgusta — 10—14 dni. 3. Financa: 1200 Din. 4. Da ne bo število udeležencev preveliko, se sprejmejo samo udeleženci I. in II. počitniškega izleta. Radi ugotovitve števila udeležencev III. počitniškega izleta se morajo javi-

ti vsi še enkrat do 1. maja. Kdor se do tega roka ne prijavlja, se smatra, da ne potuje z nami. 5. Tovariši iz St. Bečje se na njihovo prošnjo sprejmejo in se nam pridružijo v Beogradu. 6. Sprejele so se resolucije z ozirom na učitelje in profesorje in F. S. — Po zborovanju je bil izlet v Zreče. Za dolžnost smatram, da se zahvalim za prijaznost in gostoljubnost našim zvestima članicama "mrovljišča" tovarišicama Tončki in Marjanci Režabekovi. Tudi iz Konjic smo odnesli nezaporne spomine. — Sl. Mrovlje, učitelj, Črnomelj.

Gibanje učiteljske omladine.

—**uč 14. sestanek učiteljskega naraščaja v Mariboru** se je vršil 18. aprila 1925 v dekliški meščanski šoli v Cankarjevi ulici, kjer ima svoje prostore Pedagoški krožek. Gospa ravnateljica Stupica je z največjo ljubeznivostjo ugodila naši prošnji in na večer sestanka osebno poskrbela, da je bil za nas pripravljen prostor poleg sobe Pedagoškega krožka. Najtopleje se ji zahvaljujemo za gostoljubje. Vodja našega odseka je storil prav, da je naprosil predsednika Pedagoškega krožka, g. prof. Šilaha, da bi nas upeljal v delo krožka in nam zlasti raztolmačil pomen in uporabo aparata, ki se jih poslužuje eksperimentalna psihologija, in jih ima krožek. G. prof. Šilih se je z veseljem odzval povabilu, omenil pa je, da želi, preden napravi poizkuse z aparati, izpregovoriti nekoliko o eksperimentalni psihologiji. Ob njegovem govoru smo uživali. V spretno sestavljeni, razumljivi obliki nam je govoril o tej poti psihologije. Takoj uvodoma je poudarjal, da ni to nobena nova psihologija, ampak je eksperiment, psihologija le ena izmed poti, ki se je poslužuje psihologija, da čim najuspešneje vrši svojo nalogo in pride do najboljših rezultatov. Govoril je o razvoju psihologije, o raznih strujah. Kakor filozofija je tudi psihologija do novejših časov izvajala osnovne nauke za duševne pojave iz metafizike. Ko pa so prirodnoznanstvene vede opirale svoje sklepe na induktivna opazovanja, se je začela tudi psihologija znanstveno urejati in usmerjati. Na Angleškem so najprej poizkusili postaviti duševno življenje na osnovo izkustva in opazovanja. Zlasti J. Locke in Hume veljata kot začetnika empirične ali izkustvene psihologije. D. Hume izvaja vse duševno življenje iz preprostih vtisov, ki jih ureja po asocijacijskih zakonih. Herbart je hotel celo matematično preračunati pravila duševnega življenja. Fechner nato v svoji Psihofiziki preiskuje razmerje med dražljaji in občutki — ter jih smatra kot posebno poglavje fizike. Pojavi se struja, ki povdarja sorodnost duševnih pojavov s fiziološkimi in končno nastopi Wundt, ki združi mehanična in fiziološka stremjenja prejšnjih dob, povdarja zlasti čustva in voljo in njihov vpliv na predstave — veže torej nekaj novega z ostalimi, že zavestnim ter naziva to apercepcijsko psihologijo. Tako se je torej razvijala psihologija od prvotne metafizične do psihologije (predstav) razuma intelektualne, psihol. čustva ali emocionalna in psihol. volje ali voluntaristične do najnovejše psihologije pojačenega samoopazovanja na eksperimentalni podlagi. Za vse struje je navedel predavatelj predstavnike iz prejšnje in najnovejše dobe. Nato je govoril o nalogah psihologije: opis dušev. funkcij in razlaga, o obsegu in izhodi-

ški duh, ki je vel v njih, je sedaj za Jugoslovena "Narodna enciklopedija", ki nas upelje in seznanja z vsemimi pojavi, ki imajo stika z nami in nam kaže vse, kar je našega in česar ne najdete v tujih leksikonih.

Zato je to delo neobhodno potrebno za vsakega jugoslovenskega izobraženca. Cela "Enciklopedija" bo imela 18 do 22 zvezkov in bo izhajala redno vsaki mesec. Za stalne naročnike, ki se še sprejemajo, je cena zvezku znižana na 40 Din. Dobi se cirilski ali latinski izvod, kar je treba posebej omeniti pri naročbi. Prvih 7 zvezkov bo tvorilo prvo knjigo, za katero se dobe posebne originalne platnice za stalne naročnike za 15 Din, za druge 25 Din.

Celota bo tvorila tri knjige. Opozarjamo na to veliko delo, ki ga ne sme manjkati v nobeni učiteljski knjižnici in ki bo znanstveni vir naše jugoslovenske kulture.

šču: normalna, anormalna psihol., psihol. otroka, Tumlirtz: Einführung in die Jugendkunde, psihol. živali in psihol. individualnih diferenc. Nato je prešel k uporabi: psihotehnika in pedagoška psihologija, ter je govoril o virih in metodi. 1. Opazovanje samega sebe, 2. Telesni spremljevalni pojavi, ki so zakonito zvezani z duševnimi, 3. Objektivni psihični tvorci: sege, običaji, vera itd. 4. Biografije, karakteristična pesniška dela i. dr. Metoda se ravna po predmetu, zmožnostih in s poizkusnimi osebami. Opazujemo samega sebe ali istočasno z mišljenjem ali povratno, retrospektivno. Zbiranje enakovrstnih opazovanj, slučajnih ugotovitev. Duševne prikaze natančno opišemo. In končno je govoril g. prof. Šilih še o potih, ki se jih poslužuje psihologija: 1. Vprašanja, precizna, o prikazih, ki jih je lahko dognati, je staviti zanesljivim osebam. 2. Eksperiment, ponavljanje je vedno mogoče, se dajo varirati, razne možnosti opazovanja. Eksperimenti so: 1. psihofizični, kažejo na razmerje med dušo in telesom, paralelizem ali vzporednost, 2. eksperiment izražanja ob občutkih ugodja neugodja, 3. eksperiment dela, motorično senzorično glede na spomin, 4. reakcijski eksp. asocijacija, abstrakcija, eksp. najkompliciranejših duševnih funkcij, 5. opazovanje samega sebe; miselna pot. Na naslednjem sestanku nam je obljubil g. prof. Šilih, da bo praktično izvajal nekatere najvažnejše eksperimente. Tov. predsednica je zelo spretno vodila ta sestanek in se je g. predavatelju v imenu vseh prav pristočno zahvalila. Navzočih je bilo nad 60 tovarišev in tovarišic, ki so z viharim predskanjem izražali zadovoljstvo nad predavanjem. Prihodnji sestanek bo 2. maja istotam. 25. aprila pa se peljemo vsi v Ljubljano obiskat naše tovariše. Na svidenje! — Zapisničarka.

Splošne vesti.

—**Hrvatsko učiteljsko društvo za grad Karlovec priredi z Belokranjskim učiteljskim društvom** skupno zborovanje dne 7. maja 1925 v Metliki. Podrobneje je razvidno iz vabila zadaj.

—**† Pavel Košir**, šolski upravitelj, bivši šolski nadzornik, predsednik podružnice sadjarskega in vrtnarskega društva Prevalje, odbornik Šolske Matice, imejitelj raznih priznanj itd, je dne 18. aprila 1925 ob 1/25. popoldne po dolgi mučni bolezni, v starosti 47 let izdihnil svojo blago dušo. Pogreb nezabnega pokojnika je bil v ponedeljek, dne 20. aprila 1925 ob 4. popoldne iz Narodne šole na pokopališče. Preostalim naše sožalje!

—**Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani** namerava prirediti letošnje počitnice 3 ferijalne kolonije. Kateri šolski upravitelj bi prepustil 1 šolsko sobo za dobo enega meseca, kjer bi bilo nastanjenih 25 deklic? Kraj naj bi bil v bližini vode, kjer bi se otroci kopali in če mogoče blizu železnice. Cenjene prijave prosimo poslati na upravo "Učit. Tovariša".

—**Letos so se pojavile nove velikonočne pisanice na temelju belokranjskih.** To je delo našega stanovskega tovariša. Kritika o njih je izšla v "Slov. Narodu". Belinove pisanice. — Tov. Belin se v podeželskem tihožitju posveča naši narodni umetnosti in zbira motive, da ž njimi oplodi naše narodne rezbarije. Letos je izdelal prvo serijo velikonočnih pisanic. Pisanice so tako uspele in umetniško izdelane, da je prof. Grebenc, ki spada v jurijo za pariško dekorativno razstavo, izbral 24 komadov teh pisanic in jih odposlal v Pariz v reprezentanco

narodno-umetnostnih predmetov iz Slovenije. Pisanice so izdelane z velikim umetniškim okusom, naslanjajo se deloma na popolnoma izvirne motive in okraske. Barve so pestre in umerjene. Tov. Belin je svojim pisanicam dodal izvirno zamisel; iz vsake moli svilen vrvice, ki omogoča, da se pisanica lahko lično razobesi. Letošnja zbirka razstavlja v izloženem oknu trafike Sever v Šelenburgovi ulici. Povsod ljubijo dokaze domačnosti in domačije, posezimo tudi mi po naših pristnih domačih pisanicah. Okrašena s pisanicami in cvetjem je Velika noč v tesnem mestnem obzidju mnogo pristrčnejša in pomladanska, zato so vzbudile tudi te pisanice mnogo pozornosti.

ŠTAMPILJE
GLASOM NOVE NAREDBE MINISTRSTVA
PEČATE ETIKETE

IZDELUJE TOČNO
GRAVERSKI ZAVOD
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 13

— Poročila se je tov. Stana Horvatova, učiteljica na Jesenicah, hčerka uglednega našega tov. Rudolfa Horvata iz Ljubljane z inženirjem gosp. Pavlom Vrbičem v Trbovljah. Čestitamo!

—**Prijave za vstop v učiteljsko službo na srednjih šolah.** Absolviranje filozofskih fakultet, ki nameravajo vstopiti v učiteljsko službo na kakih državnih srednjih šolah ljubljanske oblasti, naj se pisмено prijavijo pri velikem županu ljubljanske oblasti vsaj do dne 1. maja 1925. V prijavi naj se navede: učna stroka ter stanje izpita (ali je kandidat že izprašan, ali odobrene domače naloge, ali ima samo absolutorij.) Prosvetni oddelek sestavi na podlagi teh prijav seznam učiteljskih kandidatov, ki pridejo v šolskem letu 1925./26. pri oddaji službenih mest v pošte.

—**Uradniškemu kongresu v Ljubljani** je imenom omoženih uradnic poslala tov. Tončka Šijanec brzojav sledeče vsebine: "Uradniški kongres v Ljubljani pozivamo, da se zavzame za izplačevanje polnih doklad z uradniki omoženim uradnicam."

—**"Zbori"**, Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Prelovec. Izdaja pevsko društvo "Ljubljanski Zvon". Izšla je četrta številka, ki prinaša J. Ravnikov moški zbor "Kam si šla" in St. Premrljev mešani zbor "Polček". Novi naročniki (letna naročnina 20 Din) naj se priklase po dopisnici na naslov: Pevsko društvo "Ljubljanski Zvon" v Ljubljani. Vsem pevskim društvom in zborom ter ljubiteljem naše pesmi list toplo priporočamo v naročbo.

—**Na osnovni šoli v Loškem potoku** se je nabralo za "pirhe" neodrešenim bratom 190 Din, za "Francoski dan" 123 Din 50 para.

—**V založbi kr. zaloge šolskih knjig in učil v Ljubljani** izide tekom junija t.l. šolska knjiga dr. Janko Bezjak Nemška vadnica II. del za osnovne, meščanske in srednje šole

—**Usposobljenostni izpiti za meščanske šole.** Ministrstvo prosvete je z odlokom O. N. br. 2206 z dne 4. febru-

vedenje z gosti in v natakarjevo zunanost, gospodarstvo, varčnost, knjigovodstvo, vinarstvo, pivovarstvo, konserviranje raznih zvrsti v gostilničarstvu, sedaj in nekoč ter prinaša tudi biografije naših poznanih zaslužnih mož za povzdigo gostilničarske obrti pri nas.

Zdravstveni spisi so prav praktično sestavljeni in ustrezajo tako za gostilničarske tečaje, kakor za obrtno nadaljevalno šolstvo. Še bolj vstreza temu oddelek promet in obrt, ki bi v zvezi z zemljepisnimi spisi dobro služil tudi čitankam za trgovske šole. Ti so posebno praktično sestavljeni.

Čitanka izpopolnjujejo lepe slike naših pokrajin, sadežev in zaslužnih mož za gostilničarsko obrt. Prepričani smo, da bo ustrezala svojemu namenu in da bodo po njej segle tako obrtno-nadaljevalne, kakor gostilničarske šole. Odljuje se pa tudi po okusni vnanji obliki.

LISTEK.

"Narodna enciklopedija" srpsko-hrvatska-slovenačka.

(Zvezak 1. Izdan 14. III. 1925. Ur. Prof. St. Stanojević. Cena 45 Din. Izd. Bibliografski zavod d. d. Zagreb, Gundulićeva 29.

Izšel je prvi zvezek tega velikega dela, ki ga ne bo smela pogrešati nobena šola in iz katerega bo učiteljstvo lahko črpalo snov za svoje delo v šoli in izven nje.

To delo lahko smatramo za prvi simbol in znak našega znanstvenega kulturnega edinstva in ujedinjenja, kot temelj za edinstveno nadaljnje delo na posameznih panogah. To, kar so nam bili dosedaj nemški leksikoni iz katerih smo črpali duhovno orientacijo in z njo nem-

Čitanka za strokovne obrtno-nadaljevalne šole.

(V 5. odstavku s posebnim ozirom na gostilničarske šole.)

Sestavil Fran Marolt, učitelj. Cena vezani knjigi 45 Din. Izdala in založila "Zadruga gostilničarjev in kavararjev v Ljubljani". Tiskala Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Knjiga je odobrena od odd. min. trg. in industrije.

Maroltova knjiga nam izpolni vrzel v literaturi naših šolskih knjig, ki je že dolgo čakala izpopolnitve. Obeležje knjige je sicer strokovno, vendar daje tudi občje duševne književne hrane gojencu.

Knjiga obsega leposlovni, zemljepisni, zgodovinski, prirodznanski del, oddelek za promet in obrt, strokovne spise specialno za gostilničarsko obrt in oddelek za zdravstvo.

Posebnost so skrbno sestavljeni spisi za gostilničarsko obrt, ki uvajajo v